

25 יוני, 2009

בפקס
4 עמ' כולל עמוד זה

ח"כ אופיר אקוניס
יו"ר ועדת הכלכלה
משכן הכנסת

לכבוד
מר בנימין נתניהו
ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה

מר מני מזוז
היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים

ד"ר יובל שטייניץ
שר האוצר
משרד האוצר

מר אריאל אטיאס
שר השיכון והבינוי
משרד הבינוי והשיכון

נכבדיי,

הנדון: הפרטת מקרקעי ישראל – "רפורמה במינהל מקרקעי ישראל"
סימוכין: שלי מתאריך 7 ביוני 2009

1. הריני מתכבד לפנות אליכם **שוב** בעניין שבנדון בשם מטה המאבק בהפרטת קרקעות ישראל, המאגד בתוכו גופים ציבוריים ויחידים.
2. ביום 16 ביוני 2009, הניחה ממשלת ישראל על שולחן הכנסת את הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט – 2009 (להלן – "**הצעת החוק**").
3. הצעת החוק, המהווה קודקס חקיקה חובק עולם, כוללת בחובה את פרק י"ח בעל הכותרת התמימה (או ליתר דיוק מיתממת): "**מינהל מקרקעי ישראל**".
4. פרק זה כולל, בין היתר, את הקמת רשות המקרקעין (חלף מינהל מקרקעי ישראל), קביעת תפקידי רשות זו, הרחבת ההסמכה להעברת בעלות במקרקעי ישראל וכן ביטול המגבלה המהותית הקבועה בסעיף 7(2) לחוק מקרקעי ישראל, התש"ך – 1960. מגבלה היונקת במישרין מן העיקרון החוקתי האוסר העברת בעלות במקרקעי ישראל המעוגן, במפורש בהוראת סעיף 1 לחוק יסוד: מקרקעי ישראל.
5. מסתבר כי חרף העובדה שפרק י"ח להצעת החוק לוקה בשורת פגמים חוקתיים ואחרים – כפי שפורט במכתבי שבסימוכין, עתה אתם מבקשים להוסיף על כך ניהול הליך חקיקה באופן חפז ולקוי – מעין תחליף "חוק הסדרים" מבית המדרש של ממשלת ישראל.

6. יובהר כי הפגם הנוסף בהליכי החקיקה רק מוסיף על שורת הפגמים החוקתיים – וסופו להביא לבטלותו של פרק י"ח, היה ויקרום לכדי חקיקה.
7. אתמול ניתן צו מניעה ארעי המורה לקרן הקיימת לישראל להימנע מלחתום על הסכם חילופי הקרקעות שנדון באסיפתה הכללית בתאריך 23.6.09, ולמיצער אם ההסכם נחתם להימנע מיישומו. העתק ההחלטה מצ"ב. כן הוסכם בין הצדדים ובית המשפט אישר זאת, כך נמסר לי, כי הדיון במעמד הצדדים בבקשה יתקיים בתאריך 21 ביולי 2009.
8. לאור העובדה ש"עיסקת" העברת מקרקעי קק"ל למדינת ישראל הינה אבן הראשה של ה"רפורמה" שמקדמת הממשלה – ברור, בנסיבות החדשות, כי משהוטל צל כבד על עצם ההיתכנות של ה"עיסקה" – תכלית החקיקה (הנטענת) המוצעת איננה מתקיימת ולו לכאורה כעת – שהרי גם אם פרק י"ח להצעת החוק יחוקק – מרכיב מהותי שלו לא יהא בר-ביצוע כל עוד תלוי ועומד הליך משפטי כנגד אישור ה"עיסקה" על ידי הקק"ל – מכיון שלפחות בשלב זה – יש צל כבד ומשמעותי על ההיתכנות לביצוע ה"עיסקה" עם קק"ל.
9. לכן, מתחייב שממשלת ישראל תשקול שוב האם יש מקום לקדם החקיקה – כל עוד לא הוכרעה סופית שאלת ההיתכנות של "עיסקת" קק"ל.
10. ממילא, בנסיבות האמורות, גם יו"ר ועדת הכלכלה מחויב לשקול בכובד ראש את השאלה האם יש לקדם החקיקה – ואם כן – האם יש הצדקה של ממש לקדמה – בדחיפות הנטענת על ידי הממשלה (שאין לה כל בסיס) – במיוחד לאור העובדה האמורה.
11. כן יצוין כי מהשוואה בין פרק י"ח להצעת החוק לבין החלטת הממשלה מס' 117 (מתאריך 12 במאי 2009) (להלן – "החלטת הממשלה") – עולה כי קיימים פערים של ממש ושוונות מהותית בין השתיים – כך למשל לעניין מספר חברי רשות המקרקעין וזהותם (בהחלטת הממשלה דובר על מועצת הרשות בת 9 חברים מתוכם 2 נציגי קק"ל ואילו בהצעת החוק מדובר על מועצת מקרקעי ישראל בת 12 חברים מתוכם 5 נציגי קק"ל) – וכך לגבי העדר כל כלל מהותי המסדיר העברת הבעלות במקרקעין במסגרת הצעת החוק (בעוד שבהחלטת הממשלה פורטו כללים חלקיים ולקוניים בעניין זה), קרי אין בהצעת החוק כל הסדר ראשוני בתחום רגיש ומרכזי זה (ובהחלטת הממשלה יש הסדר חלקי ולקוי).
12. מצב דברים זה מחייב בחינה מיידית בשאלה האם מוסמך בכלל היה שר האוצר להגיש הצעת חוק השונה מהותית מהחלטת הממשלה. לכאורה נראה כי שר האוצר פעל בעניין זה בחוסר סמכות של ממש – על כל הנובע מכך.
13. מאחר שבקשתי בעניינים הבאים טרם נענתה, הינכם מתבקשים שוב להמציא לידי (וממילא להביא בפני ועדת הכלכלה) פירוט מלא והעתקים של כל ניירות העמדה, חוות הדעת (כלכליות, משפטיות או אחרות), נתונים ומסמכים, סיכומי דיון אצל היועץ המשפטי לממשלה – שהובאו (אם הובאו) בפני וועדת השרים, טרם קבלת ההחלטה הנ"ל, וכן קודם לכך בפני ראש הממשלה ושר האוצר – שהרי אלו לכאורה שימשו אותם בעת

גלעד ברנע, עורך דין Gilad Barnea, Advocate

קבלת ההחלטה. כך נמסרו בשעתו לח"כ ר. בריזון, סיכומי הדיון בלשכת היועץ המשפטי לממשלה בעניין תיקון מס' 28 לפקודת בית הסוהר (הפרטת בתי הסוהר).

14. כן אבקשכם להמציא לי **(וממילא להביא בפני ועדת הכלכלה)** גם חוות דעת משפטיות שהסתייגו מן החקיקה המוצעת או קבעו כי המהלך לא חוקתי – באשר המדובר כאמור בשאלה חוקתית – ובעניין כזה – יש מקום כי תישמע דעתם ועמדתם גם של אלו הסבורים שהמהלך לא חוקתי – בבחינת "איפכא מסתברא" (כמקובל מזה למעלה מ-35 שנים בענייני מלחמה ומודיעין). והשוו עמדת השופט מ. חשין בבג"צ 5675/04, התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נט(1) 199, 238.

15. היה והרפורמה במקרקעין לא תבוטל ויעשה ניסיון להמשיך לחוקקה במתכונת "חוק ההסדרים" או שתהא לחוק בסופו של הליך חקיקה, ראו מכתבי זה גם כבקשה לקבלת תגובתכם למתן צו ביניים שימנע כל פעולה נוספת בעניין זה וכן כבקשה לקיום דיון דחוף בעניין בבית המשפט. אני תקווה כי לא יהא צורך בכך.

בכבוד רב,

גלעד ברנע, עו"ד

העתקים :
חברי ממשלת ישראל (באמצעות מזכירות הממשלה).
וועדת השרים לענייני רפורמה בממ"י (באמצעות מזכירות הממשלה).
חברי ועדת הכלכלה (באמצעות מזכירות הוועדה).
גב' אסנת מנדל, עו"ד, מנהלת מחלקת הבג"צים.
גב' נורית אלשטיין, עו"ד, היועצת המשפטית לכנסת.

